

นโยบายและแผนยุทธศาสตร์ในการพัฒนางาน ด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกของประเทศไทย

นายแพทย์ปราโมทย์ เสถียรรัตน์
รองอธิบดีกรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
19 ธันวาคม 2561

ความสำคัญการแพทย์แผนไทย การแพทย์ทางเลือก และสมุนไพร ต่อการขับเคลื่อนประเทศ

Thailand 4.0 : Samunprai Thai Roadmap 20 ปี

World Herb Hub

Top 5 of Asia

Leading of ASEAN

Boosting Domestic Market

ปฏิรูปเพื่อวางพื้นฐานภายในเชิงระบบ

- เชื่อมโยงข้อมูลสมุนไพรทั้งระบบ
- Working Standardization/R&D
- Health Service System
- Regulation & Identified product
- Public relation
- สร้างความเข้มแข็งจากพื้นที่(Herbal city)

- Innovative
- Factory Standard
- Marketing/Cultural Story

- Marketing
- Quality & Standard

- Thailand herbal city
- Center Of Excellent Research and Academic
- Organic
- World Quality
- World Standard

Implementation Plan

มูลค่าผลิตภัณฑ์สมุนไพร
1.21 - 2.95 ล้านล้านบาท
 (อัตราการเติบโต 10 - 15%)

Stage 1 (5 ปี)
 พ.ศ.2560-2564

มูลค่า 2.90 - 3.62
 แสน ลบ.

Stage 2 (5 ปี)
 พ.ศ.2565-2569

มูลค่า 4.67 - 7.28
 แสน ลบ.

Stage 3 (5 ปี)
 พ.ศ.2570-2574

มูลค่า 7.52 - 14.64
 แสน ลบ.

Stage 4 (5 ปี)
 พ.ศ.2575-2579

มูลค่า 1.21 - 2.95
 ล้าน ลบ.

กลไกขับเคลื่อนและพัฒนายุทธศาสตร์

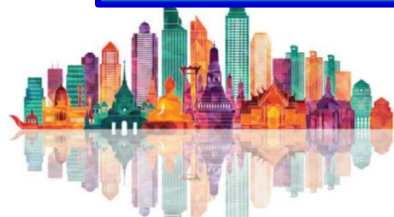
แผนยุทธศาสตร์ชาติระยะ 20 ปี ด้านสาธารณสุข

รัฐธรรมนูญ 2560

- มาตรา 55, 57

- หมวด 16 การปฏิรูปประเทศ

ยุทธศาสตร์ชาติ ระยะ 20 ปี

6 ด้าน

แผนการปฏิรูปประเทศ

ด้านสาธารณสุข 10 ประเด็น

แผนการปฏิรูปประเทศ

ด้านอื่นๆ 12 ด้าน

นโยบายรัฐบาล

ประเด็นการปฏิรูปที่ 5

การแพทย์แผนไทยและสมุนไพรเชิงเศรษฐกิจ

Industry

Service

Education

ยุทธศาสตร์การพัฒนามิติปัญญา
สุขภาพวิถีไท ฉบับที่ 3
(พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนแม่บทแห่งชาติ
ว่าด้วยการพัฒนาสมุนไพรไทย
ฉบับที่ 1 (พ.ศ. 2560 - 2564)

แผนยุทธศาสตร์/แผนแม่บทอื่นที่เกี่ยวข้อง

แผนยุทธศาสตร์กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก

10 ประเด็นปฏิรูปด้านสาธารณสุข

1 ระบบบริหารจัดการด้านสุขภาพ

2 ระบบเทคโนโลยีและสารสนเทศสุขภาพ

3 กำลังคนสุขภาพ

5 การแพทย์แผนไทย, สมุนไพรไทยเพื่อเศรษฐกิจ

4 ระบบบริการปฐมภูมิ

6 การแพทย์ฉุกเฉิน

7 การสร้างเสริมสุขภาพและการป้องกันโรค

8 ความรอบรู้ด้านสุขภาพ

9 การคุ้มครองผู้บริโภค

10 ระบบหลักประกันสุขภาพ

การแพทย์แผนไทยและสมุนไพรไทยเพื่อเศรษฐกิจ

นโยบายปลัดกระทรวงสาธารณสุข ปีงบประมาณ พ.ศ.2562

๑. ส่งเสริมการใช้บริการการแพทย์แผนไทยในระบบบริการ
๒. ส่งเสริมให้มีการใช้ยาสมุนไพรทดแทนยาแผนปัจจุบัน
๓. ส่งเสริมการพัฒนาเมืองสมุนไพร ๑๓ จังหวัด

แผนยุทธศาสตร์กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก ระยะ 5 ปี (พ.ศ. 2560 – 2564)

VISION

เป็นองค์กรหลักด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
เพื่อการพึ่งตนเองด้านสุขภาพและส่งเสริมเศรษฐกิจอย่างยั่งยืน

MISSION

พัฒนาวิชาการและการบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก โดยส่งเสริม
และพัฒนาการวิจัย การจัดระบบความรู้ พัฒนาแหล่งผลิตและผลิตภัณฑ์สมุนไพร คัมครอง อนุรักษ์
และส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้านไทย พัฒนาคุณภาพ มาตรฐาน
การบริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก เพื่อนำไปใช้ในระบบบริการสุขภาพ
อย่างมีคุณภาพ ปลอดภัย และเป็นทางเลือกให้แก่ประชาชนในการดูแลสุขภาพ

STRATEGICS

4+1 Excellence

1. PP&P
Excellence

2. Service
Excellence

3. People
Excellence

4. Governance
Excellence

5. Wisdom
Excellence

PP&P Excellence

เสริมสร้างเครือข่ายชุมชนต้นแบบเพื่อพัฒนาสุขภาพทุกกลุ่มวัยฯ
และเสริมสร้างความรู้ด้านสุขภาพ ด้านการแพทย์แผนไทยแก่ประชาชน

- **ครอบคลุมทุกอำเภอ** ➡ โดยการมีส่วนร่วม กับ พชอ.
  - ประชาชนได้รับการส่งเสริมสุขภาพและป้องกันโรคด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทยฯ
- เพิ่มขึ้นร้อยละ 5**

กิจกรรมสนับสนุนการขับเคลื่อน PP&P โดยกรมการแพทย์แผนไทยฯ

- พัฒนาองค์ความรู้ด้าน PP&P ให้กับผู้ปฏิบัติงานในพื้นที่
- เสริมสร้างรอบรู้ด้านการแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน และการแพทย์ทางเลือก
  - พัฒนา Mobile Application
  - ศูนย์ข้อมูลยาสมุนไพรไทยและคลังความรู้ DTAM
  - งานมหกรรมสมุนไพรแห่งชาติฯ ครั้งที่ 16 (6 – 10 มีนาคม 2562)

กลุ่มวัยแม่และเด็ก

(การเตรียมความพร้อมของหญิงตั้งครรภ์/
เตรียมเต้านม/หลังคลอด/การให้นมบุตร)

ดำเนินงาน

ส่งเสริมสุขภาพและ
ป้องกันโรคด้วยศาสตร์
การแพทย์แผนไทยและ
การแพทย์ทางเลือกให้
ครอบคลุมทุกกลุ่มวัย

กลุ่มวัยเรียน

(การใช้สมุนไพร/การใช้โปรแกรมสุขภาพดี
วิถีธรรม วิถีไทย)

กลุ่มวัยทำงาน

(การใช้สมุนไพรในการส่งเสริมสุขภาพและ
ป้องกันโรค)

กลุ่มวัยผู้สูงอายุ

(การใช้การแพทย์แผนไทย การแพทย์พื้นบ้าน
และการแพทย์ผสมผสาน)

ประชากร ทุกกลุ่มวัย

มีการพัฒนาคุณภาพ
ชีวิตที่ดีขึ้น

ประชาชนมีความสุข
มีพฤติกรรมด้าน
สุขภาพที่เหมาะสม
สามารถพึ่งพาตนเอง
ด้านสุขภาพได้อย่าง
ยั่งยืน

Service Excellence

ส่งเสริมให้ประชาชนที่ได้รับบริการ ตรวจ วินิจฉัย รักษาโรค และฟื้นฟูสภาพ

ด้วยศาสตร์การแพทย์แผนไทย ฯ (ร้อยละ 18.5) โดยพัฒนาระบบบริการการแพทย์แผนไทยฯ

ที่ทั่วถึงและมีคุณภาพ ได้แก่

- นำร่องติดตั้งการแพทย์แผนไทยฯ ใน PCC (เขตสุขภาพละ 1 แห่ง)
- พัฒนาศูนย์บริการการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ผสมผสานในสถานบริการสาธารณสุข
- First Line Drugs / ส่งเสริมการใช้ยาแผนไทยทดแทนยาแผนปัจจุบัน
- พัฒนาคุณภาพงานการแพทย์แผนไทยใน รพศ. รพท. และ รพช. เพื่อสู่ TTM-HA (ร้อยละ 40)

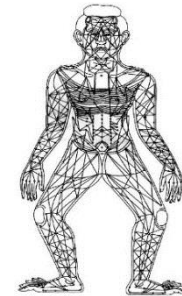

กิจกรรมสนับสนุนด้าน Service โดยกรมการแพทย์แผนไทย ฯ

- พัฒนาองค์ความรู้/รูปแบบบริการด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
- พัฒนามาตรฐานและวิชาการนวดไทย
- ขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์ว่าด้วยการนวดไทยสู่การประกาศเป็นมรดก

ทางวัฒนธรรมของ UNESCO

- พัฒนาและขับเคลื่อนการดูแลแบบประคับประคองแบบบูรณาการ (Integrative Palliative Care Service)

Service Excellence

ยกระดับสมุนไพรไทยเพื่อสร้างมูลค่าเพิ่ม

- พัฒนาโรงงานผลิตยาสมุนไพรให้ผ่านมาตรฐาน WHO – GMP
- การพัฒนาเมืองสมุนไพร 13 จังหวัดให้เข้มแข็ง (ผ่านเกณฑ์การประเมิน ร้อยละ 80)

กิจกรรมสนับสนุนด้าน Product โดยกรมการแพทย์แผนไทย ฯ

- ขับเคลื่อนเมืองสมุนไพรครบวงจร ผ่านคณะกรรมการขับเคลื่อนและพัฒนาเมืองสมุนไพร

PMHA
Prime Minister Herbal Awards

People Excellence

พัฒนาความรู้ด้านการแพทย์แผนไทย
และการแพทย์ทางเลือกให้แก่บุคลากรในหน่วยบริการ

กิจกรรมสนับสนุนด้านกำลังคน โดยกรมการแพทย์แผนไทย ฯ

1. พัฒนาเครือข่ายกำลังคนด้านการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือกให้มีความเข้มแข็ง
  - ปรับปรุงหลักสูตรการแพทย์แผนไทยบัณฑิตให้เป็น 5 ปี
  - พัฒนาแหล่งฝึกประสบการณ์วิชาชีพและแหล่งเพิ่มพูนทักษะวิชาชีพฯ เพิ่มขึ้น 15 แห่ง
2. เพิ่มพูนองค์ความรู้ด้านการแพทย์แผนไทยและสมุนไพรในบุคลากรผู้รับผิดชอบงานการแพทย์แผนไทย สสจ.
3. บรรจุสาระวิชาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์แผนจีนในสหวิชาชีพ (แพทย์ พยาบาล)
4. เพิ่มพูนการรักษาทางการแพทย์แผนไทยเฉพาะด้าน
5. อบรมความรู้การแพทย์แผนไทยฯ ผ่าน Tele – Conference

Governance Excellence

ขับเคลื่อนเครือข่ายและบริหารการแพทย์แผนไทยแบบบูรณาการ ผ่าน CTMO

Participation

Service Delivery

Health Workforce

Financing

Leadership/
Governance

IT &
Technology

CTMO*
Drugs &
Technology

R2R

Copyright © 2014 HDC. All rights reserved.

*Chief Thai Traditional & Alternative Medicine Officer

Wisdom Excellence

1. พัฒนามาตรฐานวิชาการ วิจัย และองค์ความรู้ให้เข้มแข็ง
  - จัดการความรู้การแพทย์แผนไทยฯ และพัฒนา R2R ในพื้นที่

2. คຸ້มครองและส่งเสริมภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยและการแพทย์พื้นบ้าน และเฝ้าระวังภูมิปัญญาฯ ระดับจังหวัด/เขต

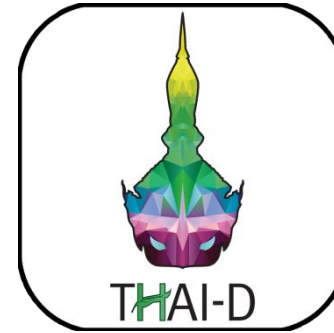
กิจกรรมสนับสนุนด้านภูมิปัญญา โดยกรมการแพทย์แผนไทย ฯ

1. พัฒนาระบบสารสนเทศองค์ความรู้ดิจิทัลภูมิปัญญาการแพทย์แผนไทยฯ (TTDKL) ส่ຸการใช้ประโยชน์ในพื้นที่

2. สนับสนุนการพัฒนาประสิทธิภาพ การคຸ້มครอง และเฝ้าระวังภูมิปัญญาฯ ระดับจังหวัด/เขต
3. สนับสนุนการพัฒนาภาคีเครือข่ายนักวิจัยในส่วนภูมิภาค

DTAM MOBILE APPLICATIONS

สวัสดีครับ

กรมการแพทย์แผนไทยและการแพทย์ทางเลือก
Department of Thai Traditional and Alternative Medicine

งานมหกรรม สมุนไพรแห่งชาติ ครั้งที่ 16

วันที่ 6-10 มีนาคม 2562

ฮอลล์ 10-11-12 เมืองทองธานี
(ฮอลล์ 6-7-8 เดิม)

“สมุนไพร นวดไทย อนาคตไทย”
“Thai Herbs and Nuad Thai for Thai Future”

 มหกรรมสมุนไพรแห่งชาติ
<http://natherbexpo.dtam.moph.go.th/>

 0 2149 5649